

ELEGIA A CRISTINA DOWNING

ERNESTO CARDENAL

Managua, Nicaragua

Cristina cosina de ma mare
era quinzeanyera aleshores
primeta de cintura
canelles magres recordo
i jo tenia set anys
era l'era
de Donya Carmela Noguera
escrigué Joaquín Pasos
(Donya Carmela la
de vetllades d'escola
on col·legiala
es Ilui Cristina)
i era l'era de Greta Garbo
Lindbergh Babe Ruth Chaplin
xicota dels poetes avantguardistes
no seguí essent quinzeanyera
ni jo nen tampoc
els darrers anys
entre quatre parets
no recordava res
ni tan sols qui era

Babe Ruth el dels *home runs*
era quan jo era nen
potser no saps qui és
fa molt que morí
La Dickinson deia:
si ja no estic viva
al de corbata roja
deu-li per mi una engruna
morí Merton
moriran les estrelles sens calor
fredes com el seu voltant
i Eliot: "tots cauen en el negre"
Els forats negres també desapareixen
En el meu taller de poesia
de nens amb càncer
un nen escrigué
de nens desnonats
esperant el seu torn
Tots en el cosmos
esperem torn

Orfes en el món mecanicista
a mercè de l'accident i l'atzar
el Ford al qual pujo
pot ser el de la mort
Què és la vida
feta de partícules

partícules elementals
que no estan vives?
"el món és com és"
diem tots
La mecànica quàntica ha comprovat
que no és pas com és
o no treballarien els ordinadors
De la mateixa manera que envellim
hauriem de desenvellir
no hi ha simetria
aquesta asimetria del temps
d'on vingué?
d'on venim nosaltres
fills del temps
enmig de bellesa perible
ansiant bellesa perdurable?

Si hi ha Déu som immortals
i si no n'hi ha no som
no n'hi ha d'altra
no hi ha cap altra alternativa
que ser etern
o eternament no ser
o eternitat o res no hi ha cap altra cosa
només l'estoneta que estiguérem vius
només aquells dies ja passats
i mai no hi haurà mai més res més
més res per sempre més
no ser per tota l'eternitat

Un dia la consciència
es girà vers ella mateixa
consciència d'ella
i desgraciadament
de la seva mort
Únic animal que sap que ha de morir
Hi hagué d'haver consciència
que conegués l'univers
I en conèixer l'univers
conegué que moríem
L'aparició de la consciència
fou una altra existència biològica
El no només conèixer sinó conèixer-se
no només saber sinó saber que sap
La certesa de la mort
com a fruit d'aquest avenç
Els animals coneixen
però no pas a ells mateixos
conèixer-se un mateix

José María: No soc assagosta, sinó poeta. Contribueixo a aquesta Agenda sobre la religió amb aquest poema, recent i encara inèdit. Els abraça, Ernesto.

fou conèixer que morim
 La consciència un perill per a l'espècie
 Poder sobreviure la certesa de la mort
 i malgrat ella no haver-nos extingit

Caçador-recol· lector
 a la selva negra
 sense metges
 el més petit malestar
 aterria

i entre lleons
 indefens i despullat
 un menjar ambulat

tallava les fruitetes
 mirant a totes bandes
 temorós de la mort
 mirant les belles estrelles
 sense entendre-les
 que en serà d'elles?

Caçadors-recol· lectors
 conscients de ser conscients
 conscients de la mort

moria el cérvol ferit
 i el matador sabia
 que ell també moriria

Allà dalt entre les branques
 no hi havia mort

el mico és en el present
 intensament
 sense res de passat

ni de futur

Ni hi ha mort per als nens
 qui fos nen sempre!

quan jo tenia quatre anys
 vaig matar un perico amb un coco
 i vaig cridar pel que havia fet
 (així vaig saber de la mort)

A la selva negra
 on tot pot passar
 la mort és l'única
 certesa que tenim

Des que hi ha humanitat hi ha hagut religions
 supersticions si vols?
 o és que tal vegada fou fe

Així no ens extingirem
 sabent que moriem

Hi ha Déu o l'univers és absurd
 I si no n'hi ha morim per sempre

En aquest sentit seria la transcendència
 una adaptació de l'evolució en la ment
 o un mecanisme de defensa de la nostra espècie

davant l'efecte paralitzant de la consciència
 de la mort

Així sobrevivim

Religions o supersticions
 sempre fou fe
 en la immortalitat

Arribarà un dia
 en què no hi haurà astronomia
 i el cel estarà buit
 les galàxies se separen
 i es van quedant soles
 sense cap altra a la vista
 i a cada galàxia aïllada
 les estrelles apagant-se
 i quan s'apagui la darrera
 tot serà tenebres

(això no és ciència-ficció)

Si així és la cosa Cristina Downing
 en aquest cosmos no hi ha salvació

Amb la salvetat

d'un prodigi biològic
 -l'Encarnació-
 Una evolució biològica
 que acabi en Déu

Som un sol Cos
 el d'un ressuscitat
 d'entre els morts

La humanitat és una
 orgànicament una
 si en ressuscita un
 ressusciten tots

"Si no ha ressuscitat estem cardats" (1 Corintis 15,17)

L'evolució té direcció
 que és la unió de l'univers:
 l'Amor d'una humanitat sense soledat
 incompatible amb la mort total
 Tot determinat i per això es diu:
 "Per tal que es compleixin les Escriptures"

No fou pas profetitzat perquè esdevindria
 sinó que esdevé perquè fou profetitzat

Ressusciten tots
 els que són un
 en un passat futur present

Cristina Downing

Present!

O serà tal vegada com néixer altra vegada:
 una vida nova en un nou univers

Les Escriptures diuen
 havia de morir
 per ressuscitar